

● Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι ψεύτικο λουλούδι στη γλάστρα τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας. Εἶναι τό φυσικό ἄνθος. Δέν μαραίνεται ποτέ. Μοσχοβολᾷ ἄρωμα ἀλλιώτικης ζωῆς.

● Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι μία λαμπάδα, πού τρεμοσβῆνει ἀπό τόν ἀγέρα τῆς κοσμικότητας. Εἶναι ἡ φλόγα γιά ἀληθινή ἐλευθερία ἀπ' τή σκλαβιά τοῦ θανάτου. Θυμηθῆτε τούς δύο μαθητές πρὸς Ἐμμαούς. Θυμασμός καί βεβαιότητα: «Οὐχί ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ καί ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς;» (Λουκ. κδ' 32).

● Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι πασχαλινό γλέντι. Εἶναι τό πανηγύρι τῆς ἀνείπωτης χαρᾶς.

● Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι ἔνδυσις μέ λαμπρά ρούχα. Εἶναι ἐπένδυσις ζωῆς καί ἀφθαρσίας.

● Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι πασχάλινές εὐχές μέ ξύλινη γλῶσσα. Εἶναι ἡ βεβαιότητα μπροστά στό φέρετρο κάποιου δικοῦ σου ἀνθρώπου. Ἡ βεβαιότητα, πὼς τό νεκρό τό σῶμα θ' ἀναστηθῆ, ὅπως καί τό σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. «Οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καί οἱ ἀκούσαντες ζήσουνται» (Ἰωάν. ε' 25).

● Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι ἡ ἀνοιξίς τῆς φύσεως συμβολικά, ὅπως πολλοὶ σπεύδουν νά ποῦν.

● Εἶναι ἡ ἀνοιξίς τῆς αἰώνιας ζωῆς μετά τό χειμῶνα τῆς ἀμαρτίας. Τό ἀνοιγμα τῆς καινούργιας πορείας. «Ὡσπερ ἠγέρθη Χριστός ἐκ νεκρῶν, οὕτω καί ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν» (Ρωμ. στ' 4).

● Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι ἓνα ρομαντικό αἶσθημα γιά ἐκτόνωσι. Εἶναι ἡ διεκπεραίωσις τοῦ μεγάλου προβλήματος τοῦ θανάτου. Εἶναι τό πέρασμα (Πάσχα) ἀπό τόν θάνατο

στή ζωή. «Μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν» (Α' Ἰωάν. γ' 14).

● Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι ἀπλῶς ἡ νίκη τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἡ καταδίκη τοῦ θανάτου. «Ποῦ σου, θάνατε, τό κέντρον; Ποῦ σου, Ἄδη, τό νίκος;» (Α' Κορ. ιε' 55).

● Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι ἡ ἐπιτυχία ἐνός ἥρωα, πού ὀνομάζεται Ἰησοῦς Χριστός. Εἶναι τό πανανθρώπινο ἐπιτευγμα. Γιά μᾶς καί μέ μᾶς ἀναστήθηκε. «Συν-ἠγειρεν ἡμᾶς καί συν-ἐκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις» (Ἐφεσ. β' 6). Ὁ Σταυρικός θάνατος χρεώνεται στό Χριστό. Ἡ Ἀνάστασις χαρίζεται σέ μᾶς.

● Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι μία καλή ἡμέρα. Εἶναι ἡ μητέρα. Στήν ἀγκαλιά τῆς κουρνιαζοῦμε, γιά ν' ἀντιμετωπίσουμε κινδύνους καί φόβους. Στό χώρο τῆς Ἀναστάσεως δέν ὑπάρχει συνωστισμός. Ὅλοι χωράμε. Ὅλοι σκιρτάμε καί χορεύουμε.

Ὁ τάφος φωνάζει: Χριστός Ἀνέστη!

Ἡ ζωή φωνάζει: Ἀληθῶς Ἀνέστη!

Ἄρχιμ. Δανιήλ Γ. Ἀεράκης

Φανερῶν ἑαυτόν τοῖς μαθηταῖς σου, Σωτήρ, μετά τὴν Ἀνάστασιν, Σίμωνι δέδωκας τὴν τῶν προβάτων νομὴν, εἰς ἀγάπης ἀντέκτισιν τὴν τοῦ ποιμαίνειν φροντίδα αὐτῶν. Διό καί ἔλεγες· Εἰ φιλεῖς με, Πέτρε, ποιμαίνε τὰ ἄρνια μου· ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. Ὁ δέ εὐθέως ἐνδεικνύμενος τό φιλόστοργον, περὶ τοῦ ἄλλου μαθητοῦ ἐπυνθάνετο. Ὡν ταῖς πρεσβείαις, Χριστέ, τὴν ποιμνὴν Σου διαφύλαττε ἐκ λύκων λυμαινομένων αὐτὴν».

(δοξαστικό ἐνδεκάτου ἑωθινοῦ)

ΜΕΓΑΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΑΜΑΡΤΙΑ - ΑΦΕΣΙΣ - ΑΜΕΤΑΝΟΗΣΙΑ

Τά τρία "Άλφα

Αμαρτία-Άφεις-Άμετανοησία. Αυτά τρία "Άλφα βλέπουμε στο μυστήριο της Μεγ. Έβδομάδας. Άμαρτία! Τό μικρόβιο. Ό θανάσιμος ίός. Ά παγκόσμια επιδημία. Άμαρτία! Τό «έπισυρόμενον μιαντήριον». Τό πανανθρώπινο στίγμα. Όποιος ισχυρισθή, ότι δέν έχει άμαρτίες, αυτός θά είναι ό μεγαλύτερος ψεύτης, ό τριπλός άπατεώνας, άφοϋ δέν έξαπατά μόνο τούς άλλους. Έξαπατά και τή συνείδησί του, πού του φωνάζει: «Είσαι άμαρτωλός!» Θέλει νά έξαπατήση και τόν Θεό, πού γνωρίζει όλες τίς άμαρτίες μας (πρβλ. Α΄ Ιωάν. α΄ 10).

- Ά άμαρτία γέννησε τήν ανάγκη του Σταυροϋ.

Άν ό άνθρωπος έγινε συνώνυμος μέ τήν άμαρτία, ό Σταυρός του Χριστοϋ είναι τό συνώνυμο τής άφέσεως. Κάποιοι έπρεπε νά πληρώση για τίς άμαρτίες των ανθρώπων. Άνθρωπος; Δέν μπορούσε. Ό χρωμένος για τόν έαυτοϋ του, πώς θά ξεφλήση και τά χρέη των άλλων; Έπρεπε νά πληρώση κάποιος πού νά μήν έχη δικά του χρέη. Αυτός είναι μόνο ό Ίησοϋς Χριστός. Ό Άναμάρτητος! Έπρεπε νά πληρώση κάποιος πού νά διαθέτη πλοϋτο. Αυτός είναι μόνο ό Ίησοϋς Χριστός, «ό πλούσιος έν έλέει» (Έφες. β΄ 4). Έπρεπε νά πληρώση κάποιος πού νά μπορη νά τούς εκπροσωπή όλους. Αυτός είναι μόνο ό Ίησοϋς Χριστός. Όχι μόνο, διότι ή άγάπη Του είναι πανανθρώπινη, αλλά και διότι τό σώμα, πού προσέλαβε, είναι πανανθρώπινο. Στο πρόσωπο του Χριστοϋ ισχύει ή έξίσωσις: **Ό Ένας = Όλοι.**

- **Άμαρτία:** Ό άνθρωπος. **Άφεις:** Ό Σταυρός. **Άμετανοησία:** Τό έμπόδιο για τήν άφεισι. Ά μετάνοια ανοίγει τήν πόρτα στην άφεισι. Όλα τά άμαρτήματα συγχωροϋνται, αρκει νά συναντηθοϋν οι δύο ώραιότερες θυγατέρες: Ά μετάνοια και ή άγάπη. Ά μετάνοια είναι ή πιό όμορφη κόρη του ανθρώπου. Ά άγάπη είναι ή πιό όμορφη κόρη του Θεοϋ.

Πάγκαλος, τό πρότυπο

Άμαρτία! Άφεις! Άμετανοησία!

Και τά τρία βλέπουμε τή Μεγ. Δευτέρα. Βλέπουμε τό **Νυμφίο Χριστό**. Είναι ό Ω-ραϊός. Τόν βλέπουμε και μέ τά προφητικά μάτια τής Παλαιάς Διαθήκης. Ένας νέος, άγνός και ώραϊός, προτυπώνει τόν Νυμφίο Χριστό. Είναι ό **Ίωσήφ**, ό έπονομαζόμενος Πάγκαλος. Δέν ήταν άπλως καλός ό Ίωσήφ, ένας άπό τούς δώδεκα γιούς του Ίακώβ. Ήταν πάγκαλος.

- Για δύο πρόσωπα προθέτουμε τό χαρακτηρισμό «παν»:

- Για μία γυναίκα. Για τήν **Παν-αγία**. Είναι όλη άγιότητα. Έχει όλη τήν άγιότητα.

- Για έναν άνδρα. Για τόν **Πάγ-καλο**.

Άλλωστε ή Παναγία αξιώθηκε νά γεννήση τό Πρότυπο και Πρωτότυπο του τύπου, τόν Ίησοϋ. Ό Ίωσήφ θεωρείται **τύπος** του Χριστοϋ.

Ήταν πάγκαλος ό Ίωσήφ:

- Είχε κάλλος σωματικό, αλλά κυρίως πνευματικό. Είχε όλα τά καλά και άγαθά στοιχειά μέσα του. Έκανε «του κόσμου τά καλά». Πλήρωσε μέ καλά, μέ καλωσύνες, εκείνους πού τόν πούλησαν, πού θέλησαν τό κακό του, πού τόν άδίχησαν.

Και τά τρία στοιχειά

Στή ζωή του Ίωσήφ παρατηροϋμε και τίς τρεις καταστάσεις, και τήν **Άμαρτία** και τήν **Άφεισι** και τήν **Άμετανοησία**.

- Βλέπουμε τά πρόσωπα, πού έπρεπε νά τιμωρηθοϋν για τήν κατάφορη άδικία. Και όμως, αντί για τήν πρέπουσα τιμωρία, παρχωρείται **άφεις**. Αντί νά λειτουργήση ή δικαιοσύνη, ενεργεί ή άγάπη.

- Βλέπουμε και τό πρόσωπο, πού προκλήθηκε ν' άμαρτήση. Και όμως **αντιστάθηκε** στον πειρασμό. Παρέμεινε άθικτος.

- Βλέπουμε και τό πρόσωπο, πού τελικά παρέμεινε άθεράπευτα άμαρτωλό. Δέν θέλησε νά μετανοήση. Προκλητική ή **άμετανοησία** του.

• Τήν ἀδικία εἶχαν διαπράξει οἱ ἀδελφοί τοῦ Ἰωσήφ. Πρωτοστάτης ὁ **Ἰούδας**. Τύπος κι ἐδῶ ὁ Ἰωσήφ τοῦ Χριστοῦ. Στήν ἀδικία κατά τοῦ Χριστοῦ πρωτοστάτησε ὁ Ἰούδας, ὁμώνυμος ἐκείνου τοῦ Ἰούδα. Ἀδελφός τοῦ Ἰωσήφ, ἐκείνος ὁ Ἰούδας. Στό στενό περιβάλλον τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἄλλος Ἰούδας.

• Ὁ ἴδιος ὁ Ἰωσήφ, τελείως διαφορετικός ἀπό τὰ ἀδέλφια του, ἀπέφυγε τήν πρόκλησι τῆς ἀμαρτίας. Τύπος κι ἐδῶ τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ, πού εἶναι ὁ ἀπόλυτα ἄμωμος, ὁ **Ἀναμάρτητος**.

• Τήν **ἀμετανοησία** καί τή συνέπειά της βλέπουμε στό πρόσωπο τῆς **Αἴγυπτίας**, τῆς γυναίκας τοῦ Πετεφρῆ, τοῦ ἀρχιμαγείρου τοῦ Φαραῶ.

Ἡ ἀδικία καί ἡ Ἀγάπη!

Πῶς πλήρωσε ὁ Ἰωσήφ τὰ ἀδέλφια του γιά τή μεγάλη ἀδικία τους; Τόν εἶχαν προδώσει, τόν εἶχαν πουλήσει, τόν εἶχαν ὀδηγήσει αἰχμάλωτο στήν Αἴγυπτο. Εἶχαν πεί ψέματα στόν πατέρα τους, τόν Ἰακώβ. Καί ὁ Ἰωσήφ; Ἦλθε ἡ ὥρα νά τούς πληρώσει γιά ὅσα κακά τοῦ εἶχαν προκαλέσει. Ἦταν πλέον ἄρχοντας στήν Αἴγυπτο! Ἐκεῖνοι κατέφυγαν πεινασμένοι στή χώρα, πού χωρίς νά τό ξέρουν κυριαρχοῦσε ὁ Ἰωσήφ. Τούς πλήρωσε μέ δύο νομίσματα.

• Τό ἕνα εἶναι τό **νόμισμα τῆς ἀγάπης**. Τούς φρόντισε. Τούς περιέθαλψε. Τούς ἀγκάλιασε. Δέν τούς ἐκδικήθηκε. Ἔγινε ὁ εὐεργέτης τους. Ἡ ἀγάπη τοῦ Ἰωσήφ γιά τούς ἐχθρούς του εἶναι ἡ παρουσία τῆς νέας ἀγάπης στήν Παλαιά Διαθήκη· τῆς ἀγάπης τῆς Καινῆς Διαθήκης, πού παραγγέλλει: «Ἀγαπάτε τούς ἐχθρούς ὑμῶν» (Ματθ. ε' 44).

Πρόσωπο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὁ Ἰωσήφ ζῆ τήν ἀγάπη τῆς Καινῆς Διαθήκης! Καί γίνεται τύπος τῆς Ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, «ὅς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει» (Α' Πέτρο. β' 23). Χτυπιέται καί ἀγαπᾷ. Ραπίζεται καί ἀγαπᾷ. Σταυρώνεται καί ἀγαπᾷ. Θανατώνεται καί ζωοποιεῖ. Εἰσπράττει μῖσος καί βλαστήμιες, καί πληρώνει ἀγάπη καί σωτηρία.

Τό νόμισμα τῆς Ἀφέσεως

• Τό ἄλλο νόμισμα, μέ τό ὁποῖο πλήρωσε τὰ ἀδέλφια του ὁ Ἰωσήφ, εἶναι τό νόμισμα

τῆς **συγγνώμης**. Τά ἀδέλφια ἔγιναν δεκτά ἀπό τόν Ἰωσήφ. Τράφηκαν ἀπό τήν πλοῦσια ἀγάπη του. Χαίρονταν πού ξαναεἶδαν τόν ἀδελφό τους. Μά εἶχαν μέσα τους ἀγωνία:

—*Καί ἂν κάποια ἡμέρα μᾶς τιμωρήσει γιά τήν ἀδικία, πού τοῦ πράξαμε; Τώρα ζῆ ἀκόμα ὁ πατέρας μας, ὁ Ἰακώβ, καί δέν μᾶς τιμωρεῖ. Ἄν ὅμως πεθάνῃ ὁ πατέρας;...*

Καί ἡ ὥρα ἔφτασε. Ὁ πατέρας πέθανε. Σάν γύρισαν ἀπό τήν ταφή του στήν Αἴγυπτο, ἀποφάσισαν τὰ ἀδέλφια νά πέσουν στά πόδια τοῦ Ἰωσήφ καί νά τοῦ ποῦν:

—*Ὁ πατέρας μᾶς ἄφησε αὐτή τήν ἐντολή: Νά πῆτε στό γιό μου τόν Ἰωσήφ τά λόγια αὐτά: «Ἄφες αὐτοῖς τήν ἀδικίαν καί τήν ἀμαρτίαν αὐτῶν, ὅτι πονηρά σοι ἐνεδείξαντο. Καί νῦν δέξαι τήν ἀδικίαν τῶν θεραπεύτων τοῦ Θεοῦ τοῦ πατρός σου» (Γεν. μθ' 15-19).*

• Ἐκλαψε ὁ Ἰωσήφ ἀπό ἀγάπη. Ἀπό καιρό τούς εἶχε συγχωρήσει στά βᾶθη τῆς καρδιάς του.

—*Θά εἶμασθε δοῦλοι σου, τοῦ εἶπαν.*

—*Μή φοβᾶστε. Διότι ἐγώ εἶμαι στή θέσι τοῦ Θεοῦ, πού συγχωρεῖ. Κοντά μου θά ἔχετε ὅλη τή φροντίδα, ὅλα τὰ ἀγαθά.*

• Ἐκεῖνο τό «Ἄφες αὐτοῖς τήν ἀμαρτίαν» τό ἀκοῦμε τή Μεγ. Παρασκευή ἀπό τό μεγάφωνο τῆς Ἀγάπης, τόν Σταυρό τοῦ Γολγοθᾶ. Καί ἐδῶ ὁ Ἰωσήφ τύπος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ. Τύπος τῆς ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν. Βεβαίως στήν ἄφεισι, πού παρέχει ὁ Χριστός ὑπάρχουν τὰ σημεῖα ὑπεροχῆς.

• Ὁ πατέρας τοῦ Ἰωσήφ πέθανε. Ὁ **Πατέρας** τοῦ Ἰιοῦ, τοῦ Ἰησοῦ, **δέν πεθαίνει ποτέ**. Εἶναι ὁ Θεός Πατέρας. Ὁ Πατέρας, πού προσφέρει τόν Μονογενῆ Του Ἰιο «εἰς ἄφεισιν ἀμαρτιῶν καί εἰς ζωὴν αἰώνιον».

• Πόνεσε ὁ Ἰωσήφ ὅταν τοῦ ζήτησαν ἄφεισι, συγγνώμη, οἱ ἔνοχοι. Καί ἔχυσε **δάκρυα**. Ὁ Χριστός ὅμως, γιά νά παράσχη τήν ἄφεισι, γιά νά μᾶς συγχωρήσει, πόνεσε, χύνοντας ὄχι δάκρυα, ἀλλά τό **Αἷμα** Του τό πανάγιο. Ἐμεῖς, ἂν κλαύσουμε γιά τίς ἀμαρτίες μας, θά εἰσπράξουμε τήν ἄφεισι, τήν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Κάθε φορά, πού ἀμαρτωλοῖ μετανοοῦν καί ἐξομολογοῦνται, ἀκούγεται ἡ προσταγή τοῦ Ἐσταυρωμένου στήν Ἐκκλησία: «Ἄφες αὐτοῖς...».

Ἄντιστασις στήν ἁμαρτία

Τύπος καί τῆς ἀναμαρτησίας τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ Ἰωσήφ. Ἡ στάσις του ὡς πρός τήν ἁμαρτία ἦταν **ἀντίστασις**. Ἡ θέσις του ὡς πρός τόν πειρασμό ἦταν ἡ **ἄρνησις**. Βρέθηκε μπροστά του προκλητικός ὁ πειρασμός· δυνατός, σαγηνευτικός. Ἦταν ἀπό τή γυναίκα τοῦ σπιτιοῦ. Ὁ Ἰωσήφ διακονοῦσε ὡς ὑπηρετῆς στό σπίτι τοῦ Πετεροῦ.

● Νόμισε ἡ **διεφθαρμένη σύζυγος** τοῦ Πετεροῦ, ὅτι ὁ Ἰωσήφ εἶναι δικός της καί στίς ἁμαρτωλές της ὀρέξεις. Πόσα ἀφεντικά βρίσκουν εὐκαιρία νά ικανοποιοῦν ἀνώμαλες σεξουαλικότητες μέ ὑπαλλήλους τους! Μά ὁ Ἰωσήφ, ἄν καί ἦταν κατώτερος στήν κοινωνική τάξι, ἦταν ὅμως πολύ ἀνώτερος στήν τιμιότητα καί τήν ἀγνότητα.

● Στήν πρότασι τῆς γυναίκας νά πέση μαζί της στήν πορνεία καί μοιχεία, ὁ Ἰωσήφ ἀπαντᾷ **ἀντιστασιακά**:

—Ὁ ἄντρας σου ὅλα μοῦ τά ἐμπιστεύτηκε μέσα σ' αὐτό τό σπίτι. Ὅλα δικά μου εἶναι. Ἐκτός ἀπό σένα. Σὺ δέν μοῦ ἀνήκεις. Τό ἀκούς; Σὺ ἀνήκεις στόν ἄντρα σου. «Οὐδέν ἐμοῦ ὑπεξήρηται ἀπ' ἐμοῦ· οὐδέν, πλὴν σοῦ, διὰ τό σε γυναίκα αὐτοῦ εἶναι» (Γεν. λθ' 9).

● Ἡ διεφθαρμένη γυναίκα ἐπιμένει.

—Ἐλα, σοῦ λέω! Τό θέλω. Τό ποθῶ! Δέν μάς βλέπει κανένας.

Ἡ ἀπάντησις τοῦ ἀγνοῦ νέου θεϊκή:

—Δέν εἶμαστε μόνοι μας. Μᾶς βλέπει ὁ Θεός. Τό ἀκούς; Μέ βλέπει ὁ Θεός. «Πῶς ποιήσω τό ρῆμα τό πονηρόν τοῦτο καί ἁμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ Θεοῦ;» (Γεν. λθ' 10).

● Σήμερα πόσοι στήν πρόκλησι γιά παράνομο ἔρωτα, γιά προγαμιαίες καί ἐξωσυζυγικές σχέσεις, ἀπαντοῦν ὅπως ὁ Ἰωσήφ;

—Ὅχι! Δέν εἶσαι δική μου! Δέν εἶσαι γυναίκα μου!

Ἡ πόσες κοπέλλες ἀντιδρῶν παρόμοια στήν πρόκλησι καί τήν ἐρωτική ἐπίθεσι;

—Ὅχι! Δέν εἶσαι δικός μου! Δέν σοῦ ἀνήκω. Δέν εἶσαι ὁ ἄντρας μου!

● Πόσοι τή στιγμή τοῦ σφοδροῦ πειρασμοῦ θέτουν σέ λειτουργία τό φρένο τῆς πανταχοῦ παρουσίας τοῦ Θεοῦ;

—Ὅχι! Δέν θά διαπράξω τό αἰσχρό. Πῶς μπορῶ ἄλλωστε κάτω ἀπό τά μάτια τοῦ Θεοῦ; Μέ βλέπει ὁ Θεός!

● Καί σέ ἄλλο περιστατικό ὁ Ἰωσήφ εἶναι τύπος τοῦ Χριστοῦ: Τό ἁμαρτωλό γύναιο, τυφλωμένο ἀπό τό πάθος, ὤρμησε νά ἀρπάξη τόν Ἰωσήφ καί νά τόν ρίξη στήν ἁμαρτία. Ἐπιχειρεῖ **βιασμό** τῆς ἀγνότητας. Τό πέτυχε; Ὅχι! Ὁ Ἰωσήφ τῆς ξέφυγε. Ἄφησε στά χέρια της τό χιτῶνα του. Προτίμησε νά τό βάλῃ στά πόδια γυμνός, ἀρκεῖ νά σωθῇ (Γεν. λθ' 13).

Τό ἁμαρτωλό θρησκευτικό κατεστημένο, ἀρχιερεῖς, γραμματεῖς, ἄρχοντες τοῦ Ἰσραήλ, ὤρμησαν νά συλλάβουν τόν Ἰησοῦ. Νά τόν ρίξουν ὄχι στήν ἁμαρτία, ἀλλά στό θάνατο. **Βιασμός** τῆς ἀναμαρτησίας τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ὁ Σταυρικός θάνατος! Τί πέτυχαν; Στά χέρια τοῦ θανάτου ἄφησε γιά λίγο τό χιτῶνα, πού εἶχε περιβληθῇ ἡ θεία Του φύσις. Ἄφησε τήν ἀνθρώπινη φύσι. Ὁ ἴδιος ὄχι μόνο ἔμεινε ἄθικτος, **ἀπαθής** «τῇ Θεότητι», ἀλλά καί ξαναπῆρε τήν ἀνθρωπίνη φύσι. Ἀναστήθηκε.

● Δοξάστηκε! Καί ἐδῶ εἶναι ἄλλη προτύπωση τοῦ Ἰωσήφ, πού **δοξάστηκε** ὕστερα ἀπό τό πάθημά του. «Τῆς Αἰγυπτίας γάρ τότε ταῖς ἡδοναῖς μή δουλεύσας, ἀντεδοξάζετο παρά τοῦ βλέποντος τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας» (κοντάκιο Μεγ. Δευτέρας).

Ἡ ἀμετανόητη

Τελικά ὅλα τά πρόσωπα τῆς Μεγ. Δευτέρας σώζονται. Ἐνα πρόσωπο δέν σώζεται. Ἡ διεστραμμένη ἐκείνη Αἰγυπτία. Γιατί; Πῶς σώθηκε ἡ **πόρνη**, πού βλέπουμε τή Μεγ. Τετάρτη; Διότι ἐκείνη μετανόησε, ἔκλαψε. Ἡ Αἰγυπτία ὄχι μόνο δέν μετανόησε, δέν συνετρίβη γιά τό ἀκόλαστο πάθος, ἀλλά καί **συκοφάντησε** τόν ἅγιο τοῦ Θεοῦ.

● Φαντάζεσθε τήν πόρνη, πού εἰσέπραξε τήν ἄφραση τῶν ἁμαρτιῶν της ἀπό τόν Χριστό, ἐπειδή μετανόησε καί ἔκλαψε, νά συκοφαντοῦσε τό Χριστό ὡς... διεφθαρμένο; Θά σώζόταν; Ἐτσι ἀποκλείεται νά σωθοῦν φρικτοί χειριστές τῆς πέννας, πού ὄχι μόνο δέν ζητοῦν τό ἔλεος τοῦ Χριστοῦ τῆς Ἀγάπης, ἀλλά συκοφαντοῦν τήν Ἀναμαρτησία τοῦ Χριστοῦ καί μένουν ἀμετανόητοι. Καί καυχάζουν γιά τήν προκλητική τους ἀσέβεια!

Αὐτούς τούς αἰσχροὺς «λογοτέχνες», πού συκοφαντοῦν τήν Ἀλήθεια τῆς ἀπόλυτης Ἀγνότητας τοῦ ἀμώμου καί ἀσιπλοῦ

ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΜΙΛΑ ΜΑΣ, ΚΥΡΙΕ!

Χαίρει! Ουράνιο και άγγελικό μήνυμα. Άκούστηκε στόν Εὐαγγελισμό. Ἡ χαρά σέ ὄλο της τό **πλήρωμα**, ἀφοῦ τό πλήρωμα τῆς Θεότητας ἐνώθηκε μέ τό πλήρωμα τῆς ἀνθρωπότητας. Ἡ χαρά **γιά ὅλους**, ἀφοῦ σαρκώθηκε, ἔγινε ἀνθρωπος ὁ Θεός γιά ὄλους.

• Χαίρει! ἀκούγεται καί τό βράδυ τῆς Μεγάλης Πέμπτης. Δέν ἀπευθύνεται στήν Παρθένο. Ἄπευθύνεται στόν **Υἱό τῆς Παρθένου**. Μόνο πού δέν ἀπευθύνεται ἀγγελικά. Ἄπευθύνεται... σατανικά! Ἄπευθύνεται **εἰρωνικά**. Εἰρωνεύονται καί σαρκάζουν τόν Ἐσταυρωμένο: «**Χαίρει, ὁ Βασιλεύς τῶν Ἰουδαίων**».

• Ἐμεῖς ὅμως, Χριστέ, θέλουμε τό δικό Σου «**Χαίρει**» ἀπό τό Σταυρό. Τόν δικό Σου **χαιρετισμό**.

Δέν εἶναι τά λόγια Σου ἀπό τόν Σταυρό **ἀποχαιρετισμός**. Δέν μᾶς ἀποχαιρετᾶς. Ὁ **ἥλιος**, ὅταν δύη, δέν μᾶς ἀποχαιρετᾶ. Θά ξανάρθη νά μᾶς πῆ «**Καλημέρα**». Καί ὁ Κύριος θά ξανάρθη μετά ἀπό λίγο νά μᾶς πῆ «**Καλημέρα**», ἢ μᾶλλον τό «**Χαίρετε**». Ἦρθε ἡ **Καλή ἡμέρα**, ἡ νίκη, ἡ νέα ἡμέρα, ἡ **Ἀνάστασις**.

• Ἐμεῖς θέλουμε ν' ἀκούσουμε ἀπόψε τούς χαιρετισμούς Σου, Χριστέ, πάνω ἀπό

.....
Χριστοῦ, προτυπώνει ἡ αἰσχυρή γυναίκα τοῦ Πεπεφρῆ. Προκαλεῖ, πιέζει, ἀπαιτεῖ. Καί στό τέλος συκοφαντεῖ τόν ἀθῶο Ἰωσήφ, ὅτι τάχα τῆς ἐπετέθη.

• Στή φυλακή ὁ Ἰωσήφ, συκοφαντημένος. Στήν κόλασι ἀσφαλῶς ἡ συκοφάντρια. Ὅχι τόσο γιά τόν σαρκικό της οἴστρο, ὅσο γιά «**τήν σκληρότητα καί ἀμετανόητον καρδίαν**» της (Ρωμ. β' 5). Ὑπάρχει ἕνας βράχος, πού δέν μπορεῖ τό γεωτρύπανο τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ νά τόν τρυπήσῃ. Εἶναι ἡ **σκληρότητα**, ἡ **ἀμετανοησία**.

—Κύριε! Μαλάκωσέ μας, ὥστε ἡ ἀμαρτία νά γίνῃ τό παρελθόν μας, ἡ μετάνοια τό παρόν μας, ἡ σωτηρία τό μέλλον μας.

π. Δ. Α.

τό Σταυρό. Δέν εἶσαι ὁ Βασιλεύς τῶν Ἰουδαίων. Εἶσαι ὁ Βασιλεύς ὅλου τοῦ κόσμου. Κάθε λόγος Σου ἀπόψε εἶναι καί ἕνα Βασιλικό **διάγγελμα** ἀπό τό θρόνο τοῦ Σταυροῦ.

* * *

• Μίλα μας, Κύριε! Γιατί σταυρώθηκες;

—Γιατί εἶμαι **καί ἀνθρωπος**. Καί πονάω. Εἶμαι ἐνωμένος μέ τή Θεότητα, μέ τόν Θεό Πατέρα. Καί τό θέλημά Του εἶναι νά πονάω ὡς ἀνθρωπος, **σάν νά ἔχω ἐγκαταλειφθῆ** ἀπό τόν Πατέρα. «**Ἥλί ἡλί, λαμά σαβαχθανί! Θεέ μου Θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες;**» (Ματθ. κζ' 46).

Μυστήριος λόγος. Καί ὀδυνηρός λόγος.

—Πονᾶς γιά μένα. Κύριε, καί ἐγώ δέν Σέ καταλαβαίνω. Δέν συγκινοῦμαι. **Ρωτάω περὶ ἔργα** γι' αὐτόν τόν λόγο Σου, ἀντί νά συμπονᾶω μέ τόν ἀπερίγραπτο **πόνον** Σου.

* * *

• Μίλα μας, Κύριε! Τί αἰσθάνεσαι γιά ὄλους αὐτούς, πού Σέ χλευάζουν, πού Σέ μαστιγώνουν, πού Σέ καρφώνουν, πού Σέ βασανίζουν; Αὐτοί Σέ μισοῦν...

—Ἐγώ τούς **ἀγαπῶ**. Καί προσεύχομαι καί γι' αὐτούς.

Ἄν προηγουμένως μέσα στόν πόνον ἐκφράστηκε ἡ **ἀνθρώπινη φύσις**, τώρα ἐκφράζεται ἡ **Θεία φύσις**: «**Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς: οὐ γάρ οἶδασι τί ποιοῦσι**» (Λουκ. κγ' 34).

• Ἡ ἀγάπη **ἐκδικεῖται** μέ συγγνώμη.

Ἄλλά Σέ ρωτᾶμε: Εἰσακούστηκε ἡ προσευχή Σου, Κύριε;

—Γιά ἕναν τουλάχιστον, ναί. Γιά τόν **ἐκατόνταρχο**. Ὅταν κατάλαβε τί ἔκανε, συγκλονισμένος μέ ὠμολόγησε: «**Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱός ἦν οὗτος**»!

* * *

• Μίλα μας, Κύριε! Τό **κλειδί** τοῦ παραδείσου, πού ἀπόψε τόν ἀνοίγεις, σέ ποιόν τό πρωτοδίνεις; Καί ὁ Κύριος ἀπαντᾶ:

—Στόν **ληστή!**

—Γιατί τοῦ τό ἔδωσα; Γιατί τόν ἄκουσα νά μετανοῆ, νά μέ ὁμολογῆ σωστά, νά μοῦ λέῃ σπαρακτικά «*Μνήσθητί μου, Κύριε*», καί ἔπρεπε σ' αὐτόν νά ἀπαντήσω: «*Ἀμήν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ*» (Λουκ. κγ' 43). Καί οἱ ἄγγελοί μου ἔτοιμάστηκαν νά τόν ὑποδεχθοῦν, αὐτόν, πρῶτον καρπόν τῆς σωτηρίας.

—Γιά μᾶς θά τό πῆς, Κύριε;... Θέλουμε μέ ἀληθινή μετάνοια νά Σοῦ ποῦμε καί μεῖς: «*Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ Σου*» (Λουκ. κγ' 42).

● Μίλα μας, Κύριε! Πλησιάζει ἡ ἄφραστη στιγμή γιά τήν *τελευταία σου πνοή*.

—Στόν Πατέρα μου οἱ τελευταῖες λέξεις. Σ' αὐτόν παραδίδω τήν ψυχή μου: «*Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθῃμι τό πνευμά μου*» (Λουκ. κγ' 46).

Ἐκούσια παραδίνεται στό θάνατο. Καί μέ τό δικό μας θάνατο, ἡ ψυχή, τό πνεῦμα μας, ἀμέσως πηγαίνει στόν Θεό Πατέρα.

● Μίλα μας, Κύριε, καί γιά τή *μητέρα Σου*, τήν ἱερή μορφή, πού στέκει καί βλέπει τό σταυρικό Σου πάθος.

Δυό *βλέμματα* τοῦ πάσχοντος Κυρίου ξεχωρίζουν. Τό ἕνα, τό βλέμμα στόν Πέτρο, γεμάτο παράπονο: «*Πέτρε, δέν μέ ξέρεις*;».

Τό ἄλλο, τό *βλέμμα τῆς στοργῆς*.

—Μητέρα, εἶσαι στή φροντίδα μου. Μή κλαῖς γιά μένα. Παιδί σου θά εἶναι ὁ Ἰωάννης. «*Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου*». Καί στόν Ἰωάννη: «*Ἴδού ἡ μήτηρ σου*» (Ἰωάν. ιθ' 26-27).

Γιά τή δική Σου ἀγάπη, ἀγαπᾶμε κι ἐμεῖς τή Μητέρα σου, Κύριε, πού εἶναι σύμβολο καί παραστάτης κάθε *πονεμένης μάνας*.

● Μίλα μας, Κύριε!

Ὁ Κύριος τελειώνει. Μιά λέξις ἀπό τά μαραμμένα χεῖλη φανερώνει τήν ἀγάπη Του:

—«*Διψῶ*». Ἐσᾶς ὅλους διψῶ. Σᾶς διψῶ. Σᾶς ἀγαπῶ. Σᾶς λαχταρῶ. Κι ἂν μέ ποτίζετε *φαρμάκι*, ἐγώ σᾶς ποτίζω μέ τήν

ἀγάπη μου. Σᾶς διψῶ. Σᾶς θέλω ὅλους στή βασιλεία μου!...

● Μίλα μας, Κύριε! Καί ὁ Ἐσταυρωμένος Βασιλιάς σφραγίζει τά λόγια Του πάνω στό Σταυρό. *Σφραγίδα* τό «*Τετέλεσται*» (Ἰωάν. ιθ' 30). Τελείωσε!...

● Δηλαδή, τέλειο τό ἔργο Σου, Κύριε. Τό Τετέλεσται δέν εἶναι *χρονικό*. Εἶναι *ποιητικό*. Τέλεια ἡ ἀγάπη Σου, Κύριε. Τέλεια ἡ Σταυρική Σου θυσία.

● Δέν τελείωσες βέβαια τό ἔργο τῆς σωτηρίας Σου. Τό συνεχίζεις στό «*διηνεκές*». Προσφέρεσαι μέσα στούς αἰῶνες.

Τήν *τελεία* στό ἔργο Σου θά τήν βάλλῃς τότε, ὅταν θά ξανάρθῃς. Τώρα βάζεις τήν *ἄνω τελεία*! Ἄνω εἶσαι. Πάνω εἶσαι. Κάθε σαχγόνα ἀπό τό Αἷμα σου εἶναι τό *σημεῖο στίξεως*, τό σημάδι τῆς ἀγάπης Σου.

«*Προσκυνοῦμέν Σου τά Πάθη, Χριστέ· Δεῖξον ἡμῖν καί τήν ἐνδοξόν Σου Ἀνάστασιν*».

π. Δ. Α.



ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Ἡ Ἐκκλησία προσεύχεται

Ἡ ερίοδος ἐντονώτερης προσευχῆς ἡ **Μεγάλη Τεσσαρακοστή**. Ἡ Ἐκκλησία συνάγεται περισσότερες φορές στὸν τόπο τῆς λατρείας, στοὺς Ναοὺς καὶ ἀναπέμπει δεήσεις καὶ ἱκεσίες. Βομβαρδίζει, θά λέγαμε, τὸν Οὐρανό. Βιάζουμε τίς πύλες τοῦ θεϊκοῦ μεγαλείου, γιὰ νὰ κλίνη ὁ Κύριος «τό οὐς» Του καὶ νὰ μᾶς ἀκούσῃ. Ἰδίως οἱ πιστοὶ ἐντείνουν τίς δεήσεις τους τὴν ἐφετινὴ Σαρακοστή, ὅπου οἱ κρότοι τοῦ ἀγρίου πολέμου καταστρέφουν τὴν ἡρεμία τῆς ἁγίας περιόδου. Αἰσθανόμεθα πολλοὶ ἀσθενεῖς, ἀλλά καὶ ἀνάξιοι. Γι' αὐτὸ ἱκετεύουμε: «*Πρόσχετε πρὸς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα*» (Ψαλμ. 141,7).

● Πίκρα αἰσθάνεται κάθε εὐαίσθητη ψυχὴ, ὅταν καθημερινὰ ἔρχονται οἱ εἰδήσεις, ὅτι ὁμόδοξοι ἀδελφοὶ μας στὴν Οὐκρανία υφίστανται τὰ πάντα ἀπὸ ἓνα πόλεμο χωρὶς λογικὴ (καὶ ποιὸς πόλεμος ἔχει λογικὴ;). Ἄλλοι εἶναι ἀρμόδιοι γιὰ τὴν ἀναγκαία βοήθεια καὶ συμμαχία στὸν ἀδικούμενο οὐκρανικὸ λαό. Ἐμεῖς ὀφείλουμε νὰ ἐπιστρατεύσουμε τίς δύο πανίσχυρες δυνάμεις μας: τὴν **ἀγάπη** καὶ τὴν **προσευχή**.

● Αὐτὸ μᾶς διδάσκει ἡ ἀγιογραφικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ μας παράδοσις. Ἄς ἐνθυμηθοῦμε τίς ἰσχυρὲς **προσευχές τῆς Ἐκκλησίας**, ὅπως τίς διασώζει ἡ Καινὴ Διαθήκη:

● **1.** Ὃταν συνελήφθησαν οἱ Ἀπόστολοι ἀπὸ τὸ Ἰουδαϊκὸ Σινέδριο, ἡ πρώτη Ἐκκλησία ἀναπέμπει τὴν ἑξῆς προσευχή:

«*Δέσποτα, σὺ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ παιδὸς σου εἰπὼν: "Ἴνα τί ἐφρούραξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ". Συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, Κύριε, ἐπίδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου ἐν τῷ τὴν χεὶρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδὸς σου Ἰησοῦ*» (Πράξ. δ' 24-30).

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προσευχῆς ὄντως **συγκλονιστικό**: «*Ἐσαλεύθη ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρησίας*» (Πράξ. δ' 31).

● **2.** Γιὰ τοὺς **ἄρχοντες** ὀφείλουμε προσευχὴ δυνατὴ. Ὅχι διότι εἶναι οἱ ἴδιοι εὐσεβεῖς καὶ ἐπιζητοῦν τίς προσευχές μας, ἀλλὰ διότι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ **παντοδύναμος**, πού μπορεῖ νὰ ἀλλάξῃ τίς βουλές ἀκόμα καὶ θηρίων, δηλαδή καὶ ἡγετῶν πού χλευάζουν τὸν Θεό. Τὸ θαῦμα δὲν τὸ κάνει ὁ Θεός γιὰ τοὺς ἄρχοντες, ἀλλὰ γιὰ τὸν λαό, πού κάποτε εἶναι τὸ μεγάλο **θῦμα** κρατικῆς ἀγριότητος. Προτρέπει λοιπὸν ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«*Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, ὑπὲρ βασιλείων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπε-*

ροχή ὄντων, ἵνα ἤρουμεν καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. Τοῦτο γάρ καλόν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτήρος ἡμῶν Θεοῦ, ὅς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α΄ Τιμ. β΄ 1-4).

● **3.** Ἡ προσευχή μας δέν εἶναι πάντοτε δέησις καὶ παρακλήσις. Τότε εισακούεται ἡ δέησις μας, ὅταν ὄχι μόνο χαιρώμεθα στήν προσευχητική μας κοινωνία μέ τόν Οὐράνιο Θεό, ἀλλά καὶ ἀνατέμπουμε **δοξολογία** στό ἅγιο Ὄνομά Του. Ἀπό τίς ὠραιότερες δοξολογικές προσευχές εἶναι αὐτή πού βλέπουμε στήν ἀρχή τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς:

«Εὐλογητός ὁ Θεός καὶ πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογησας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ, καθὼς καὶ ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ προορίσας ἡμᾶς εἰς νιοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ» (Ἐφεσ. α΄ 1-6).

● **4.** Ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ κραταιώσις τῆς προσευχῆς φαίνεται ὅταν μαζί μέ τόν ἀποστολο Παῦλο ὄχι μόνο εὐχαριστοῦμε τόν Θεό, ἀλλά καὶ **μνημονεύουμε** (ἄν γίνεται καὶ κατ' ὄνομα) τοὺς ἀδελφούς μας, ἀκόμα καὶ τοὺς ἀντιτιθεμένους:

«Οὐ παύομαι **εὐχαριστῶν** ὑπὲρ ὑμῶν μνεῖαν ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ἵνα ὁ Θεός τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατήρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμούς τῆς καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστὶν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις. Τί τὸ **ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως** αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτόν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντός ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτόν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἣτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου» (Ἐφεσ. α΄ 16-22).

● **5.** Παρακαλοῦμε δεόμενοι. Παρακαλοῦμε σπαρακτικά. Παρακαλοῦμε **γονατίζοντας** μπροστά στή Μεγαλειότητα καὶ στήν ἄπειρη Ἀγάπη Του. Ὁ Θεός μπορεῖ νά κάνη περισσότερα ἀπὸ ὅσα Τοῦ ζητᾶμε. Αὐτός εἶναι ἡ **«ἐνεργουμένη δύναμις»**. Ὁ ἴδιος σέ κάθε ἐποχῇ, καὶ σήμερα, ἀκούει καὶ σώζει τόν κόσμο.

«Κάμπτω τὰ **γόνατά** μου πρὸς τόν πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ἵνα δώῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει **κραταιωθῆναι** διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν Χριστόν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι, ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, γινῶναι τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ. Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι, ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ **τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν**, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων. Ἀμήν» (Ἐφεσ. γ΄ 14-21)..

Γνωριμία με τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Ἄλλο θέλω, ἄλλο πράττω

Ρωμ. ζ' 14-15

Πουλημένοι στήν ἁμαρτία (στ. 14)

Υπάρχει μέτρο νά μετρήση κανείς τήν ἀξία τοῦ ἀνθρώπου; Ἀνεκτίμητος ὁ ἄνθρωπος. Ὅλη ἡ δημιουργία ἔγινε γιά τόν ἄνθρωπο καί διά τοῦ ἀνθρώπου γιά τί δόξα τοῦ Θεοῦ. Ὅλα τά δημιουργήματα μαζί, ἂν συλλογισθοῦν, δέν ἰσοβαροῦν πρὸς τήν ἀξία ἑνός μόνο ἀνθρώπου.

Ὅταν σκεφθῆ κανείς τήν ἄπειρη ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, τότε κατανοεῖ τά μεγέθη τριῶν πραγμάτων:

- Τό μεγάλο ἐνδιαφέρον τοῦ Θεοῦ γιά τόν ἄνθρωπο.

- Τό τραγικά πελώριο, τήν ἁμαρτία, ἀφοῦ μέ τήν ἁμαρτία πουλάμε τήν ψυχή μας.

- Τήν ἀμέτρητη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πού «ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντάλλαγμα τῷ θανάτῳ, ἐν ᾧ κατειχόμεθα, πεπραμένοι ὑπὸ τήν ἁμαρτίαν» (λειτουργία Μ. Βασιλείου).

Πουλημένοι στήν ἁμαρτία. Ὁ πρίγκηπας τοῦ οὐρανοῦ μόνος Του παραδόθηκε σκλάβος στό πῶ σκοτεινό ἄντρο. Ὁ κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασμένος, πουλήθηκε στήν πῶ ἀπαίσια τυραννίδα, στήν ἁμαρτία. Τονίζει ὁ Παῦλος στή συνέχεια τῆς πρὸς Ρωμαίους: «Οἶδαμεν γάρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστίν· ἐγὼ δέ σαρκικός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τήν ἁμαρτίαν» (στ. 14). Δηλαδή: Γνωρίζουμε βέβαια, ὅτι ὁ νόμος εἶναι πνευματικός. Ἄλλ' ἐγὼ εἶμαι σαρκικός, πουλημένος καί υποδουλωμένος στήν ἁμαρτία.

Νά μή μεταθέτουμε τήν εὐθύνη γιά τήν προσωπική μας περιπέτεια σέ ἄλλους. Ἐμεῖς οἱ ἴδιοι φταίμε. Ἰδίως νά μήν ἐπιρρίπτουμε τήν εὐθύνη σ' ἑκεῖνον, πού ὄχι ἀπλῶς εἶναι ἀνεύθυνος γιά τί δική μας κατάστασι, ἀλλά καί

ἐνεργεῖ τά πάντα γιά τή σωτηρία μας. Μόνο ὁ Θεός δέν φταίει καί ὁ Νόμος Του. Μπορεῖ μέ τό Μωσαϊκό Νόμο καί μέ τόν ἔμφυτο ἠθικό Νόμο νά μή λυτρώθηκε ὁ ἄνθρωπος ἀπό τό σφίξιμο τῆς ἁμαρτίας. Ἄλλά γι' αὐτό ἡ εὐθύνη εἶναι τῆς ἁμαρτίας καί τοῦ ἀνθρώπου, ὄχι τοῦ Νόμου.

- Ἄν οἱ νόμοι τῶν ἀνθρώπων ἀποβλέπουν σέ τακτοποίηση τῆς κοινωνίας, πόσο μᾶλλον ὁ Νόμος, πού ὁ Οὐρανός δίνει στόν ἄνθρωπο πρὸς ἀποκατάστασι τῆς κοινωνίας του μέ τόν Θεό, τούς συνανθρώπους καί τόν ἑαυτό του!

- Εἶναι πνευματικός ὁ Νόμος, ἀφοῦ εἶναι θεϊκό δῶρο. Δέν ἦταν τέλειος, ὅπως ὁ Εὐαγγελικός. Ἦταν ὅμως δοσμένος κατὰ τῆς ἀνθρώπινες δυνατότητες τῆς ἐποχῆς. Δέν δίδεται ἠλεκτρικό ρεῦμα μεγάλης τάσεως σέ σπῆτι, πού δέν ἔχει κατάλληλη ἐγκατάστασι. Δέν ἀντέχει ἰσχυρότερη τάσι. Δίδεται ρεῦμα μικρότερης τάσεως.

Ἀπό τό ρεῦμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος προέρχονται καί ὁ Μωσαϊκός καί ὁ Εὐαγγελικός Νόμος. Κατώτερη ἢ τάσις τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Ἐδίδε τόσο φῶς, πού, ἂν δέν μεσολαβοῦσε ἡ ἀχλύς τῆς ἁμαρτίας, θά ἦταν δυνατόν νά φωτίζη τά διαβήματα τῶν ἀνθρώπων.

- Εἶναι πνευματικός ὁ Νόμος. Δέν εἶναι κακός. Οὔτε ὅμως ἦταν καί ὁ τέλειος, ὅπως ὑπονοοῦσαν ἄλλοι, πού ἤθελαν νά τόν διατηρήσουν σέ ἀποκλειστικότητα καί στό κῶρο τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἦταν ἀπλῶς πνευματικός, βοηθητικός. «Νόμον ἔδωκεν εἰς βοήθειαν» (λειτουργία Μ. Βασιλείου). Ὁ Νόμος δίδασκε τήν ἀρετή, συγκρατοῦσε ἀπό τήν ἁμαρτία.

- Ὁ Νόμος εἶναι πνευματικός. Ἐμεῖς μόνοι μας γινόμεθα σαρκικοί. Θυσιάζουμε τά καθαρὰ ὕψη γιά τά βρώμικα βᾶθη. Δέν θέ-

λουμε νά εἴμεθα αἰετοί. Ἄρεσκόμεθα νά κυλιώμαστε στή βρωμιά σάν τούς χοίρους. Δέν ἐπιλέγουμε τόν καθαρὸ ἀέρα τῆς ἐλευθερίας τοῦ Θεοῦ. Προτιμᾶμε τὴ μούχλα στή σκοτεινὴ σκλαβιά τῆς ἁμαρτίας. Ὁ ἄνθρωπος πουλήθηκε μόνος του.

- Ἐδῶ ὁ Παῦλος μιλάει ἀντιπροσωπευτικά γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος. Μετασηματίζει τὴν πραγματικότητα σὲ πρῶτο πρόσωπο («ἐγώ»), ὅχι μόνο γιὰ νά εἶναι πιο ζωηρὸς ὁ λόγος, ἀλλὰ καὶ διότι καὶ ὁ ἀγιώτερος ἄνθρωπος ζῆ τὴν πάλιν τῶν δύο κόσμων μέσα του. Οἱ δύο ἀντίρροπες τάσεις μέσα στὸν ἄνθρωπο. Ἡ μία πρὸς τὰ πάνω, ἡ ἄλλη πρὸς τὰ κάτω.

Ἀντίρροπες δυνάμεις (στ. 14)

Ἄνόητος ὁ ἄνθρωπος. Πουλάει «ὅσο-ὅσο» τὰ πιο πολυτίμα: τὴν ἡρεμία τῆς συνειδήσεως, τὴν υἰεία, τὴ γαλήνη, τὴν ψυχὴ, τὴν αἰωνιότητα. Ὅλα τὰ πουλάει σπὴν ἁμαρτία.

Καί τί εἶναι ἐπὶ τέλους αὐτὴ ἡ ἁμαρτία, πού γιὰ χάρι τῆς ὅλα τὰ προσφέρει ὁ ἄνθρωπος, χωρὶς κανένα ἀντάλλαγμα; Ἄς μὴ ψάχνουμε νά τὴν βροῦμε ἔξω ἀπὸ τὸ περιβάλλον μας, μακριὰ μας. Ὑπάρχει βεβαίως καὶ ἡ ὑποστατικὴ ἁμαρτία, στό πρόσωπο τοῦ Διαβόλου, ὁ ὁποῖος ἔχει μοναδικὸ σκοπὸ νά σερβίρη τὸ κακό. Ὑπάρχουν καὶ πρόσωπα σατανικά. Ἄλλ' ἂν αὐτὲς οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις ἐνεργοῦσαν πάνω μας καταναγκαστικά καὶ μαγικά, θά ἦμασταν μὲν τραγικά θύματα, ἀλλὰ θύματα, ὅχι ἔνοχοι καὶ ὑπεύθυνοι. Ἐκεῖνο, πού καθιστᾷ τὴν ἁμαρτία τύραννο μέσα μας εἶναι ἡ ἐνοχία τῆς ἁμαρτίας.

- Ἡ ἁμαρτία, λοιπόν, ἔχει σχέση μὲ τὴ βούλησί μας, μὲ τὴ δική μας συγκατάθεσι. ἔχει σχέση μὲ κάποιο δικό μας *Ναί*, πού ἔρχεται νά πνίξη τὸ *Ὅχι*, πού ἡ συνείδησις φωνάζει.

- Ἡ ἀμετρία κάνει τύραννο τὴν ἁμαρτία. Ὅχι, ὅτι μὲ μέτρο ἐπιτρέπεται ἡ ἁμαρτία, ἀλλὰ διότι στό στάδιο τῆς καταχρήσεως δέν ἐλέγχεται πλέον ἡ λογικὴ τοῦ ἀνθρώπου, πού κι αὐτὴ ὑποτάσσεται στὶς ἀτακτὲς ἐπιθυμίες.

Τὸ ἔσχατο σκαλοπάτι τῆς ἁμαρτίας εἶναι τὸ «πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν» (στ. 14). Πουλημένος στό σκλαβοπάζαρο τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Ἐπρεπε κάποιος νά μὲ ἐξαγο-

ράσῃ. Αὐτὸ ἔκανε ὁ Λυτρωτής. «Ἐξηγόρασεν ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρρας τοῦ Νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρρα» (Γαλ. γ' 13). Γι' αὐτὸ ἦλθε ὁ Χριστός, «ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν» (Γαλ. δ' 5).

- Τὸ ἀνάλογο νόμισμα γιὰ τὴν ἐξαγορὰ τοῦ ἀνθρώπου βρέθηκε. Ἡ μᾶλλον δόθηκε ἀπὸ τὸν Θεό. Τὸ νόμισμα εἶναι τὸ Αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. «Ἦγοράσθητε τιμῆς», λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Α' Κορ. στ' 20).

Κάνω ὅ, τι δέν θέλω (στ. 15)

Μᾶς ἀγόρασε ὁ Χριστός ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὸ θάνατο. Αὐτὸ ὅμως δέν σημαίνει, ὅτι ἔπαυσε ἡ πάλιν πρὸς τὴν ἁμαρτία. Καὶ μετὰ Χριστὸν ἡ πάλιν αὐτὴ συνεχίζεται. Γίνεται ὅμως τώρα μὲ τὴν ἐνίσχυσι τῆς χάριτος.

Τὰ ὅσα λέει ὁ Παῦλος σπὴν συνέχεια ἀφοροῦν στὸν πρό Χριστοῦ κυρίως ἄνθρωπο, πού ὁ ἀγώνας του ἦταν καὶ δύσκολος. Παιδί τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, διατροῦσε μέσα του τὴν ἔλξι πρὸς τὸν οὐρανό. Ἄλλ' ἡ ῥοπή πρὸς τὰ κάτω εἶναι τόσο δυνατὴ, πού ἀναγκάζεται νά πράττῃ ἐκεῖνα πού δέν θέλει. Λέει σπὴν συνέχεια ὁ Παῦλος: «Ὁ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὅ θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὅ μισῶ τοῦτο ποιῶ» (στ. 15). Δηλαδή: Καὶ δέν ξέρω τί κάνω. Διότι δέν κάνω αὐτὸ πού θέλω, ἀλλ' αὐτὸ πού μισῶ, αὐτὸ κάνω.

Αὐτὸ πού κάνω, δέν τό γνωρίζω. Δέν ξέρουμε τί κάνουμε; Δύο οἱ ἐξηγήσεις αὐτῆς τῆς «ἀγνωσίας».

- Δέν πρόκειται γιὰ πλήρη ἀγνοία. Πρόκειται γιὰ ἔλλειψι ξεκάθαρης γνώσεως. Γνωρίζω μὲν, ἀλλὰ δέν γνωρίζω καθαρά τὸ πῶς γίνεται ἡ ἁμαρτία, τὸ ποιὲς συνέπειες ἔχει ἡ ἁμαρτία, τὸ πῶς θά ξεφύγω ἀπὸ τὴν ἁμαρτία.

- Ὅταν σκοτιὰ δι ἀπλώνεται, βλέπεισθαμπά. Κάποτε σκοτεινιάζει τόσο πολὺ ἡ ψυχὴ, θολώνεται τόσο πολὺ τὸ μυαλό, ὥστε δέν βλέπει ὁ ἄνθρωπος τί κάνει. Εἶναι τυφλωμένος ἀπὸ τὸ πάθος. «Κατεργάζεται ὁ οὐ γινώσκει» (στ. 15). Ἄς θυμηθοῦμε τὴν προσευχὴ τοῦ Κυρίου πάνω στό Σταυρό: «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδας τί ποιοῦσι» (Λουκ. κγ' 34).

Ὁ μεθυσομένος δέν ξέρει τί κάνει. Ὅταν συνέρχεται, καταλαβαίνει καὶ κλαίει γιὰ τὴ

σκλαβιά του, για τό χάλι του. Μέθη εἶναι κάθε πάθος, σάν ριζώση καί κάνη καθεστώς μέσα μας. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Τί σημαίνει τό “Οὐ γινώσκω”; Σκοτίζομαι, ξεγελιέμαι, ἀπειλοῦμαι, δέν ξέρω πῶς ἀνατρέπομαι· πρᾶγμα, πού κι ἐμεῖς συνήθως τό λέμε: Δέν ξέρω, πῶς ὁ τάδε ἦρθε καί μέ ξεγέλασε, χωρίς νά προφασιστώμαστε ἄγνοια, ἀλλά φανερόντας κάποια ἀπάτη καί ἐπιβουλή» (Ε.Π.Ε. 17,134).

● Εἶμαι ἐλεύθερος. Ξέρω τί θέλω. Ἄλλά δέν κατορθώνω νά κάνω αὐτό πού θέλω. Κάνω τό ἀντίθετο, αὐτό πού ὄχι μόνο δέν τό θέλω, ἀλλά καί τό μισῶ.

● Ἐχω ἐλευθερία, ἀλλά συρόμενη. Μέσα μου δέν ἔχει χαθῆ τελείως ὁ θαυμασμός τοῦ καλοῦ, ἀλλ’ ἡ ἐλευθερία μου εἶναι δούλη. Προσπαθῶ νά κρατήσω τήν ὄντοπτά μου, ἀλλ’ ἀποδεικνύομαι ἕνα πόνι στά χέρια τῆς ἁμαρτίας.

● Διατηρῶ ὑπολείμματα ἐλευθερίας μέσα μου, ἀλλ’ αὐτά ἀρκοῦνται σέ κραυγή ἀπογνώσεως, σέ νοσταλγία τοῦ ἀθώου παρελθόντος, σέ ἀμυδρή ἐλπίδα λυτρωτικοῦ μέλλοντος. Ἐλευθερία συρόμενη, ἀλλά καί διαμαρτυρόμενη! Καί τό ὅτι πράττω αὐτό, πού δέν θέλω, καί αὐτό φανερόνται τί διάσωσι κάποιας ἐλευθερίας. Φανερόνται καί τό ὅτι δέν συμβιβαστικά θεωρητικά μέ τήν ἁμαρτία.

● Δέν τήν θέλω τήν ἁμαρτία, ἀλλά μέ ἔχει τόσο σφιχτά δέσει, πού δέν μπορῶ ν’ ἀπαλλαγῶ. Ἐνῶ δέν θέλω, πράττω. Μπορῶ νά μή πράττω, καί ὅμως πράττω.

● Ὅλα αὐτά καί δέν μέ ἀπαλλάσσουν τῆς εὐθύνης, ἀλλά καί μέ κάνουν συμπαθῆ ὡς θῦμα τῆς ἁμαρτίας. Τό τραγικό αὐτό σύμπλεγμα αὐτεξουσίου καί ὑποδουλώσεως παρουσιάζει καί ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Πῶς οὖν γινώσκεις, ὃ κατεργάζη; Εἰ γάρ θέλεις τό καλόν καί μισεῖς τό πονηρόν, γνώσεως τοῦτο ἀπρησιμένης ἐστίν. Ὅθεν δῆλον, ὅτι καί τό, “ὃ οὐ θέλω”, εἶρηκεν, οὐκί τό αὐτεξούσιον ἀναιρῶν, οὐδέ ἀνάγκην τινά εἰσάγων βεβιασμένην. Εἰ γάρ οὐκ ἐκόντες, ἀλλά ἀναγκασόμενοι ἡμαρτάνομεν, πάλιν τά τῶν κολάσεων τῶν ἐμπροσθεν γεγεννημένων οὐκ ἄν ἔχοι λόγον» (Ε.Π.Ε. 17,134). Μετάφρασις: Πῶς δέν γνωρίζεις ἐκεῖνο πού ἐκτελεῖς; Ἄν θέλῃς τό καλό καί μισῆς τό κακό, αὐτό εἶναι ἀπόδειξις τελείας γνώσεως. Ἐπομένως εἶναι φανερό, ὅτι καί τό «ὃ οὐ

θέλω» τό εἶπε, ὄχι γιά νά καταργήσῃ τήν ἐλευθερία, οὔτε γιά νά παρουσιάσῃ κάποια πιεστική ἀνάγκη. Διότι, ἄν ἁμαρτάναμε ὄχι μέ τί θέλῃσί μας, ἀλλ’ ἐπειδή μᾶς πιέζει ἡ ἀνάγκη, τότε δέν θά μπορούσαν νά δικαιολογηθοῦν οἱ προηγούμενες τιμωρίες.

● Ξεκινᾷ μέ τήν ἀβάρια τῆς συνειδήσεώς μας ἡ ἁμαρτία. Συγκατατίθεται στόν πειρασμό ἡ βούλησίς μας. Ἄλλά στή συνέχεια μπαίνει τό στοιχεῖο τῆς ἐξαρτήσεως. Εἶναι αὐτό τό «ὃ οὐ θέλω πράσσω». Δέν μπορῶ! Μοῦ ἔγινε ἀνάγκη ἡ ἁμαρτία. Δέν μπορῶ νά ζήσω χωρίς «τή δόσι μου». Σ’ ὄλες τίς μορφές τῆς ἁμαρτίας εἶναι σάν τό κρασί γιά τόν ἀλκοολικό, σάν τί νικιτίνη γιά τόν καπνιστή, σάν τό κασίς γιά τό ναρκωμανῆ, σάν τήν ἥρωϊνη γιά τό ἐξαρτημένο ἄτομο.

● Ξεκινᾷ σάν γλύκα ἡ ἁμαρτία, ἀλλ’ ὕστερα, ἐνῶ δέν μ’ ἀρέσει, ἐνῶ μέ πικραίνει, δέν μπορῶ ν’ ἀπαλλαγῶ. Τήν μισῶ καί ὅμως τήν ἀγαπῶ! Τί ἀντίφασις! Νά μισῆς κάτι πού σέ καταστρέφει, καί νά προσφέρῃσαι ὀλότελα σ’ αὐτό. Θά τῶλεγαν «μαζοχισμό» ὅσοι ἀσχολοῦνται μέ τήν ψυχολογία. Θά τῶλεγαν σχιζοφρένεια. Εἶναι ἡ ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου, πού φθάνει σέ ὀριακό σημεῖο καί ζητάει νά πνίξῃ καί τήν τελευταία ἰκμάδα ἐλευθερίας καί ἀντιστάσεως.

● Ξεκινᾷ μέ ἀγάπη ἡ ἁμαρτία καί καταλήγει σέ μῖσος. «Ὁ μισῶ, τοῦτο πράσσω» (στ. 15). Εὐλογημένο μῖσος, πού ὅμως παραμένει μῖσος μόνο στή θεωρία, ἀφοῦ στήν πράξι θυσιάζομαι ἐγώ γι’ αὐτό πού... μισῶ!

● Μισῶ τήν ἁμαρτία. Μισῶ τόν ἑαυτό μου, ὄχι βέβαια ὅπως μ’ ἔπλασε Ἐκεῖνος, ἀλλ’ ὅπως ἐγώ τόν κατάντησα ὑποχωρόντας στά θέλητρα τῆς ἁμαρτίας. Θῦμα καί δράστης μαζί! Ἀγαπῶ τό θῦμα, μισῶ τίς πράξεις του. Μισῶ τή σκλαβιά του. Ζητῶ τή λευτεριά του!

Ὅλα τά παραπάνω, καί ἰδίως ἐκεῖνο τό «δέν μπορῶ», ἔχουν ἄμεση σχέση μέ τό ἀντικείμενο τῆς ἐξαρτήσεως. Ὅσο πιο ἐξαρτημένοι εἴμεθα ἀπό ἁμαρτωλά πάθη, τόσο ἡ ἀδυναμία μεγαλώνει. Ὅσο ὅμως πιο ἐξαρτημένοι εἴμεθα ἀπό τόν Χριστό καί ἀπό τί χάρι Του, τόσο εὐκολότερη γίνεται ἡ ἀπεξάρτησίς μας ἀπό τά πάθη.

Δ. Γ. Α.

Ἐλεύθεροι ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Ἄνοχή, ἀντοχή, παροχή

Θαυμάζουμε τό Σταυρό τῆς Ἀγάπης. Τόν θαυμάζουμε ὡς ἀνοχή, ὡς ἀντοχή, ὡς παροχή. Ἄνοχή ὁ Σταυρός. Ἄνεχεται ὁ Κύριος κατὰ τό ἐκούσιο Πάθος Του. Τόν βρίζουν, κι Ἐκεῖνος ἀνέχεται. Τόν βλαστημοῦν, κι Ἐκεῖνος ἀνέχεται. Τόν φτύνουν, κι Ἐκεῖνος ὑπομένει. Τόν σταυρώνουν κι Ἐκεῖνος δέν ἀνταποδίδει κακό. «Λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει· πάσχων οὐκ ἠπέλει» (Α' Πέτρ. β' 23).

Καί σήμερα ἀνέχεται ὁ Κύριος. Ὅλους μᾶς ἀνέχεται. Πονάει, πού Τόν ξανασταυρώνουμε μέ τά πάθη μας, ἀλλά μακροθυμεῖ. Γιατί ἀνέχεται καί γιατί μᾶς περιμένει νά μετανοήσουμε. Καί γιά νά μάθουμε κι ἐμεῖς ν' ἀνεχόμεναστε.

● Ἄντοχή ὁ Σταυρός. Τί ἀντοχή κρύβει ἡ ἀνοχή! Ἄλλ' ἡ ἀντοχή τοῦ Ἐσταυρωμένου δέν ἐγκείται μόνο στήν ἀνοχή Του, στή μή ἀνταπόδοσι κακῶν στά κακά πού πάσχει. Ἐγκείται καί σέ κάτι ἄλλο.

Οἱ δικοί μας ὦμοι ἀντέχουν λίγο βάρος. Πόσο ἀντέχουν ὁμως οἱ ὦμοι τοῦ Ἐσταυρωμένου!

● Τόν φορτώνουν ὄσοι Τόν ὑποχρέωσαν νά ἄρῃ τόν Σταυρό.

- Τόν φορτώνουν οἱ σταυρωτές Του.
- Τόν φορτώνουν οἱ πρό Χριστοῦ.
- Τόν φορτώνουν οἱ σύγχρονοί Του.
- Τόν φορτώνουμε ὄλοι.
- Τόν φορτώνουν οἱ αἰῶνες.

Σάν νά λέη ὁ Ἐσταυρωμένος:

—*Βάλτε κι ἄλλο! Ἀντέχουν οἱ ὦμοί μου. Εἶμαι «ὁ αἶρων τήν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»* (Ἰωάν. α' 29).

Μᾶς βλέπει πού σερνόμαστε. Καμπτόμεθα «πολλῶ δεσμῶ σιδηρῶ». Πάνω μας νέα φορτία, νέες ἁμαρτίες. Μᾶς βλέπει, μᾶς συμπαθεῖ. Καί μᾶς καλεῖ:

—*Φέρε, παιδί μου, κι αὐτό σου τό βάρος. Ἐγώ ἀντέχω. Φέρε κι αὐτή τήν ἁμαρτία σου. Καί γι' αὐτήν βρίσκομαι πάνω στό Σταυρό. Ἀρκεῖ νά μοῦ τήν φέρῃ ἡ μετανοιά σου. Ἐλα, μή φοβάσαι. Πλησίασε μέ πίστι καί ἐξομολόγησι. Σὺ θά ξεφορτωθῆς, γιατί δέν ἀντέχεις τό βάρος, τίς τύψεις. Ἐγώ ἀντέχω, παιδί μου. Σηκώνω τίς ἁμαρτίες ὄλων, καί τίς δικές σου, χωρίς νά κάμπτωμαι...*

● Παροχή ὁ Σταυρός! Σέ θαυμάζουμε, Κύριε, γιά τήν ἀνοχή Σου πρὸς τοὺς σταυρωτές Σου. Σέ θαυμάζουμε γιά τήν ἀντοχή Σου. Ἀλλά περισσότερο Σέ θαυμάζουμε γιά τήν παροχή Σου. Σταυρώθηκαν «παρέχων τῷ κόσμῳ τό μέγα ἔλεος». Ἡ ζωὴ Σου, Κύριε, δόθηκε ἀντιπαροχή. Γιά νά πάρουμε ἐμεῖς τή σωτηρία, Σὺ ἔδωσες τόν ἑαυτό σου. Γιά νά κληρονομήσουμε ἐμεῖς τή αἰώνια βασιλεία, Σὺ ἔδωσες τή ζωὴ σου.

«Δόξα Σοι, Κύριε, δόξα Σοι».

Ἀνεξαρτησία καὶ αὐτοδιάθεσι

Η Οὐκρανία ἀπειλήσε ποτέ τήν ἀκεραιότητα τῆς αὐτοκρατορίας πού ὀνομάζεται Ρωσικό κράτος; Εἶναι ἀνεξάρτητο κράτος; Ἐχει ἐπομένως τό δικαίωμα νά συγκροτῇ τή διοίκησί της; Νά κἀνη ἐλεύθερες ἐκλογές; Νά ἐπιλέγῃ τοὺς συμμάχους της; Νά ὀρίζῃ τήν ἐξωτερική της πολιτική; Νά προστατεύῃ τά σύνορά της; Νά ἐνδιαφέρεται γιά τόν ἐξοπλισμό της;

● Ὁ Πρόεδρος τῆς Ρωσίας κ. Πούτιν κατηγορεῖ τόν ἐκ τῶν «πατεράδων» τοῦ κομμουνισμοῦ Λένιν, ἐπειδὴ δέν ἀπερρόφησε τήν Οὐκρανία στό σῶμα τῆς κομμουνιστικῆς Ρωσίας. Καί θεωρεῖ τό «λάθος» τοῦ Λένιν μία ἀπό τίς ἀφορμές νά εἰσβάλλῃ (στὶς 24 Φεβρ. 2022) στήν Οὐκρανία

καί νά τήν βομβαρδίξη ἀνηλεῶς. Αυτό λέγεται «διεθνές δίκαιο» ἢ μήπως καλεῖται «τό δίκαιο τοῦ ἰσχυροτέρου»; Σύμφωνα μέ τό τελευταῖο «ὁ ἰσχυρός καθορίζει τίς τύχες τοῦ ἀνίσχυρου».

- Θέλει ὁ κ. Πούτιν νά καταργήσῃ τήν κρατική ὀντότητα τῆς **Οὐκρανίας**; Κάτι τέτοιο ὁ Στάλιν δέν τό σχεδίασε καί δέν τό ἐπέδιωσε. Τό 1945 μάλιστα «μέ νύχια καί μέ δόντια» πάλαψε νά συμπεριληφθῇ ἡ Οὐκρανία ὡς ἀνεξάρτητη χώρα στόν Ο.Η.Ε. Δικτατορικώτερος λοιπόν ὁ Πούτιν καί τοῦ Στάλιν;

- Ρώτησε ὁ κ. Πούτιν τό λαό του ἄν συμφωνῇ μέ τήν **ἱμπεριαλιστική** ἐπίθεσι κατά τῆς Οὐκρανίας; Οἱ διαδηλώσεις πολιτῶν σέ 30 πόλεις τῆς Ρωσίας στίς δύο πρώτες ἡμέρες κατά τῆς ἐπιθετικῆς ἐνέργειας τοῦ προέδρου τους, φανερώνει, ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ λαοῦ του ὁ κ. Πούτιν βομβαρδίζει τόν οὐκρανικό λαό. Μία ἀπόδειξις, ὅτι δέν ἀνέχεται ἄλλη γνώμη (ἐκτός τῆς δικῆς του), εἶναι ὅτι καί οἱ κατ' αὐτοῦ ἐκδηλώσεις τοῦ Ρωσικοῦ λαοῦ ὠδήγησαν σέ συλλήψεις 1.700 ἀτόμων (σέ μία ἡμέρα!).

- Ἐχηρή ἀντίδρασις γιά τήν ἐπίθεσι κατά τῆς Οὐκρανίας θεωρεῖται καί ἡ παραίτησις τῆς καλλιτεχνικῆς διευθύντριας τοῦ κρατικοῦ θεάτρου τῆς Μόσχας **Ἑλένα Κοβάλσκαγια**. «Φίλοι μου - γράφει - ὡς

ἐνδειξη διαμαρτυρίας γιά τήν εἰσβολή τῆς Ρωσίας στήν Οὐκρανία, παραιτοῦμαι ἀπό τή θέση τῆς διευθύντριας τοῦ κρατικοῦ θεάτρου καί τοῦ πολιτιστικοῦ κέντρου Βσέβολοντ Μέγιερχοντ. Εἶναι ἀδύνατο νά δουλεύει κανεῖς γιά ἕναν δολοφόνο καί νά πληρώνεται ἀπό αὐτόν».

- Ὡς μέλη τῆς Ὁρθοδοξίας καί ἀδελφοί τῶν **ὁμοδόξων λαῶν** Ρωσίας καί Οὐκρανίας προσευχόμεθα γιά τήν κατάπαυσι τοῦ πολέμου καί γιά τήν εἰρήνην στήν περιοχή. Πιθανόν καί ἐκκλησιαστικές ἐνέργειες νά ἐξερέθισαν τόν ἐν Ρωσίᾳ ὑπερηγεμόνα καί νά συνέβαλαν στήν ἔξαψι τοῦ πολεμικοῦ του μένους.

- Ὁ Θεός ἄς βάλῃ τό χέρι Του! Καί ἄς δώσῃ τό δίκαιο στόν ἀδικούμενο.

Τό θάρρος Ρώσων κληρικῶν

Μπορεῖ ὁ πατριάρχης τῆς Μόσχας κ. Κύριλλος νά μὴ διαμαρτύρεται γιά τίς ἐπεκτατικές ἐνέργειες τοῦ Ρώσου ἡγέτη, πού ἰσοπεδώνει τήν Οὐκρανία καί σκοτώνει ἐν ψυχρῶ δεκάδες χιλιάδες ἀμάχους. Μπορεῖ καί τό φιλικῶς προκείμενο στόν Πούτιν μεγάλο Ἁγιορείτικο μοναστήρι νά μὴν ἔχη προβῆ μέχρι στιγμῆς σέ διαμαρτυρία γιά τό φρικιαστικό ἐγκλημα κατά τῶν ἀδελφῶν μας Οὐκρανῶν. Ὅμως μέσα στά σπλάχνα τοῦ Ρωσικοῦ λαοῦ καί τοῦ Ρωσικοῦ κλήρου βράζει ἡ **δικαία ἀγανάκτησις** κατά τοῦ δολοφόνου ἡγέτη.

Παραθέτουμε ἐκκλησι θρησκευτικῶν λειτουργῶν τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας γιά τερματισμό τοῦ πολέμου στήν Οὐκρανία. Μέχρι τή στιγμή πού γράφεται τό παρόν **284 Ρῶσοι κληρικοί** ἔχουν βάλει τήν ὑπογραφή τους κάτω ἀπό κείμενο, πού ὅπωςδήποτε μετράει πολύ σέ θάρρος, ἀφοῦ κάθε φωνή στή Ρωσία ἀντίθετη στόν σύγχρονο σταυρωτή τῆς ἐλευθερίας, φिमώνεται καί στοιχίζει ἀπό ἐξορία μέχρι θάνατο.

- Ἡ ἐκκλησι τῶν Ρώσων κληρικῶν:
«Ἐμεῖς οἱ ἱερεῖς καί διάκονοι τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, μιλώντας

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
01-1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἐπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἄγγελ. Μπότζιου
Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannsvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 2109765440

e-mail: info@ioannsvaptistis.gr

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:

Β. Μπουζάλας, 25 Μαρτίου 124, Περιστερί

Ἐτησία συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδᾶ καί Αὐστραλίας: δολλάρια 30.

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

καθένας για τον έαυτό του, απευθύνουμε έκκληση σε όλους εκείνους από τους οποίους εξαρτάται ή παύση του αδελφοκτόνου πολέμου στην Ουκρανία. Ζητάμε τη συμφιλίωση και την άμεση κατάπαυση του πυρός.

Κάνουμε αυτή την έκκληση μετά την Κυριακή της Έσχάτης Κρίσεως και παραμονή της Κυριακής της Συγχωρήσεως. Η Έσχάτη Κρίση περιμένει κάθε άνθρωπο. Καμμία γήινη εξουσία, κανένας γιατρός, κανένας φύλακας δεν θα μᾶς προστατεύσει από αυτή την κρίση. Άνησυχώντας για τη σωτηρία κάθε ανθρώπου, που θεωρεί τον έαυτό του παιδί της Ρωσικής Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, δεν θέλουμε να ἐμφανιστῆ σε αυτή την κρίση, κουβαλώντας μητρικές κατάρες σαν βαρύ φορτίο.

Υπενθυμίζουμε, ότι τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, πού χύθηκε ἀπό τόν Σωτήρα γιά τή ζωή τοῦ κόσμου, ὅταν λαμβάνεται στό μυστήριο τῆς θείας Κοινωνίας ἀπό ἀνθρώπους πού δίνουν δολοφονικές ἐντολές, δέν παρέχει ζωή, ἀλλά δίνει αἰώνιο μαρτύριο.

Θρηνοῦμε γιά τή δοκιμασία, στήν ὁποία ὑποβλήθηκαν ἄδικα οἱ ἀδελφοί καί οἱ ἀδελφές μας στήν Οὐκρανία...

Σκεφτόμαστε μέ πίκρα τήν ἄβυσσο, πού θά πρέπει νά ξεπεράσουν τά παιδιά καί τά ἐγγόνια μας στή Ρωσία καί τήν Οὐκρανία, γιά ν' ἀρχίσουν καί πάλι νά νοιώθουν φίλοι μεταξύ τους, νά σέβονται καί ν' ἀγαποῦν ὁ ἕνας τόν ἄλλον. Σεβόμαστε τή θεόδοτη ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου

καί πιστεύουμε ὅτι ὁ λαός τῆς Οὐκρανίας πρέπει νά κάνει τήν ἐπιλογή μόνος του, ὄχι μέ τό ὄπλο στόν κρόταφο, χωρίς πίεση ἀπό τή Δύση ἢ τήν Ἀνατολή.

Περιμένοντας τήν Κυριακή τῆς Συγχωρήσεως, ὑπενθυμίζουμε ὅτι οἱ πύλες τοῦ παραδείσου ἀνοίγονται σε ὅποιον-δήποτε, ἀκόμα καί σε κάποιον βαριά ἁμαρτωλό, ἂν ζητήσει συγχώρεση ἀπό αὐτούς πού ταπείνωσε, προσέβαλε ἢ περιφρόνησε ἢ ἀπό ἐκείνους πού σκότωσε μέ τά χέρια του ἢ μέ ἐντολή του. Δέν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος ἀπό τήν συγχώρεση καί τήν ἀμοιβαία συμφιλίωση.

“Ἡ φωνή τοῦ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου φωνάζει ἀπό τή γῆ, καί τώρα εἶσαι καταραμένος”, εἶπε ὁ Θεός στόν Κάιν, πού ἀπό ζήλεια σκότωσε τόν μικρότερο ἀδελφό του, τόν Ἄβελ. Ἀλλοίμονο στόν ἄνθρωπο, πού καταλαβαίνει ὅτι αὐτά τά λόγια ἀναφέρονται σ' αὐτόν προσωπικά.

Καμμία εἰρηνική ἐκκληση γιά εἰρήνη καί τερματισμό τοῦ πολέμου δέν πρέπει νά καταπνίγεται βίαια καί νά θεωρεῖται ὡς παράβαση τοῦ νόμου, γιατί θεία ἐντολή λέει “μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί”.

Καλοῦμε τά ἀντιμαχόμενα μέρη σε διάλογο, γιατί δέν ὑπάρχει ἄλλη ἐναλλακτική στή βία. Μόνο ἡ ἱκανότητα ν' ἀκούς τόν ἄλλον μπορεῖ νά δώσει ἐλπίδα γιά διέξοδο ἀπό τήν ἄβυσσο, πού ρίχτηκαν οἱ χώρες μας μέσα σε λίγες μέρες.

Ἀφήστε τόν έαυτό σας καί ὅλους ἐμᾶς νᾶ μποῦμε στή Μεγάλη Σαρακοστή μέ πνεῦμα πίστεως, ἐλπίδας καί ἀγάπης.

Σταματήστε τόν πόλεμο!».



Προσφορά Χρυσοστομικοῦ λεξικοῦ

Πνευματικό δῶρο σε ὅσους ἀγαποῦν τοὺς ἁγίους Πατέρες.

- Στό Χρυσοστομικό λεξικό (5 πολυτελεῖς τόμοι) βρίσκεις σύντομη περικοπή τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου γιά κάθε λέξι (κείμενο, μετάφρασις καί περικοπή). Προσφέρεται στοὺς ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ, ἀντί γιά τήν ἀρχική τιμὴ τῶν 100 εὐρώ, στή μοναδική τιμὴ τῶν 58 εὐρώ (συμπεριλαμβάνονται καί τά ταχυδρομικά ἔξοδα).

- Παραγγελίες στά τηλέφ.: 2103212713 καί 2109765440.

Προφητείες ή απάτες;

Ή ο νά διορθώνης τόν Χριστό, αυτό δέν είναι άπλώς μανιακός έγωισμός, άλλ' είναι ή μέγιστη **άσεβής άπάτη**. Τό κακό είναι, ότι σέ μέρες πολέμου, όπως τώρα στην Ούκρανία, όργιάζουν οι «**προφητολογούντες**»!

- Πάντοτε υπήρχε ή έσχατολογική περιέργεια. Καί στην εποχή του Κυρίου. Καί οι φαρισαίοι ρωτούσαν τόν Χριστό για τό «**πότε**;» (Ματθ. κδ' 3), αλλά και οι μαθητές ρωτούσαν τόν Διδάσκαλο για τό «**πότε**;», ακόμα και λίγο προτού αναληφθί στους Ούρανούς (Πράξ. α' 6).

- Έδωσε ό Χριστός χρονολογικές άπαντήσεις; Όχι! Στίς έσχατολογικές περιέργειες άπαντούσε μέ μία λέξη: «**Γρηγορείτε**» (Ματθ. κδ' 42. κέ' 13). Καί γι' αυτούς πού θά ώριζαν μελλοντικά γεγονότα και τήν μελλοντική παρουσία Του, ό Κύριος προτείνει **νά μή τούς πιστεύουμε!** «*Τότε εάν τις είπη, ίδου ώδε ό Χριστός ή ώδε, μή πιστεύσητε*» (Ματθ. κδ' 23).

- Προφήτες υπήρχαν στην Παλαιά Διαθήκη. Ναι, αλλά τί προφήτευσαν; Ένα τό προφητευόμενο: **Τό πρόσωπο του Μεσσία**.

- Στην Καινή υπάρχουν προφήτες; Η λέξις **προφητεία** στην Καινή σημαίνει ζωηρό κήρυγμα για τόν Σωτήρα Χριστό. Στά κεφάλαια των χαρισμάτων (ιβ' -ιδ' Α' Κορ.), φαίνεται καθαρά ή σημασία της προφητείας ως ζωντανού λόγου.

- Άς διερωτηθούν όσοι προσέχουν όχι

τόν Χριστό της σωτηρίας, αλλά τούς **ψευτοπροφήτες**: Μιλάει ή Καινή Διαθήκη για **διορατικούς**; Πότε ήμερομηνίες προφητιών από δήθεν προορατικούς έπαληθεύθησαν; Ποτέ. Άς σταματήσουν λοιπόν νά προφητεύουν περί τρίτου παγκοσμίου πολέμου. Καί άς αγωνιζώμεθα όλοι για ένα και μόνο: **Νά είμαστε πάντοτε έτοιμοι**. Ό Κύριος έρχεται! Άν άργή ό χρόνος της Δευτέρας Παρουσίας Του, ένας όμως χρόνος είναι «**έπί θύραις**»: Ό χρόνος της άναχωρήσεώς μας από τήν **προσωρινότητα** για τήν **αιωνιότητα**.

- Δέν μάς χρειάζεται προφητεία για μελλούμενα. Μάς χρειάζεται **μετάνοια** για τό παρόν και για τό μέλλον. Καί τό μέλλον είναι αιώνιο. Δέν κερδίζεται μέ έσχατολογικές περιέργειες, αλλά κερδίζεται μέ ειλικρινή και έμπρακτη μετάνοια.

Όσοι μπορούν, άς στείλουν τά 10 ευρώ και για τό 2022

Οί φίλοι άναγνώστες άς στείλουν τή συνδρομή (10 ευρώ) και για τό έτος 2022.

- Στο λογαριασμό:

0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.

IBAN: GR 7902602360000390100353548

- Στο λογαριασμό:

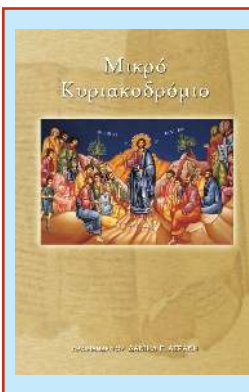
123002002008865 ALPHA BANK.

IBAN: GR 120140 1230 1230 0200 2008 865

- Ταχυδρομικά στη διεύθυνσι: «**Βαπτιστής**», **Χριστοκοπίδου 12, 10554, Άθήνα.**

- Του έξωτερικού τό έμβασμα στο όνομα «**Βαπτιστής**» (χωρίς τή λέξι Περιοδικό).

Τηλ.: **2103212713 - 2103212107.**



Μικρό Κυριακοδρόμιο

Νέο βιβλίο του ιεροκήρυκος άρχιμ. Δανιήλ Άεράκη. Πρόκειται για βοήθημα κηρυγμάτων. Δίνει νύξεις για σύντομα κηρύγματα σε όλες τίς Κυριακές του έτους. Κάθε κήρυγμα περιλαμβάνει 3 ή 4 σελίδες. Δημοσιεύονται 57 κηρύγματα.

Χρήσιμο για τούς κήρυκας, κληρικούς και λαϊκούς, αλλά και για όλους τούς πιστούς, τούς έραστές του θείου λόγου.

Σελ. 208. Τιμάται 10 ευρώ. Τηλέφωνα: 2103212713, 2109765440, e-mail: info@ioannisvaptistis.gr.